

GORIŠKI SLOVENEK

Naročnine: Italijanska kraljevina: Celoletno Lir 10.—
Pol leta Lir 5.— Tri mesece Lir 2.50 En mesec Lir 1.—

Oglasi: Oglasi na drugi strani Lir 1.— za vrsto. — Mali oglasi Lir 0.05 za besedo. — Znižane cene za letne naročnike.

IZHAJA VSAKO SOBOTO.

Uredništvo in Upravništvo: Via Carducci št. 10, II. nad.

Nacijonalizem brez orožja

Pred kratkim je prinesel ljubljanski »Slovenski Narod« zanimiv članek o nacijonalizmu kot potrebnem elementu za državni obstoj. Pri tem pa se je obregnil tudi naravnost ob nas, češ, da je proti vsem tistim Slovanom v Primorju, ki bi bili za sporazum z Italijani in torej ne dovolj nacijonalističnega čustvovanja.

Uredniki »Slovenskega naroda« morajo biti kratkega spomina, kajti dovolj bi bilo, opozoriti jih na pred kratkim pod naslovom »Rožljanje brez cene« objavljeni članek.

Mi nimamo namreč pravičnega proti temu, da se goji najhujši panslavistični nacijonalizem v Jugoslaviji, ker je to pač potrebno za obstoj in okrepitev države, prav neumnost pa se nam zdi od teh politikov, da zahtevajo gojenje nacijonalizma pri goriskih Slovencih.

Pri nas pomeni očitno gojenje in negovanje takega nespravljivega nacijonalizma klasičen iredentizem, kojemu so se že naši poslanci očitno odpovedali in ponovno zagotovili italijansko vladu, da niti od daleko ne mislijo na kak iredentizem in da jim je silno na tem ležeče, da pride do ozkih in prirčnih stikov z italijanskim narodom.

Za Boga vendar! Bodimo vsaj dosledni in ne pojejmo besedi, ki smo jih večkrat javno izgovorili; ako hočemo res priti do veljave v italijanski državi se moramo, hotè ali nehotè, odpovedati jugoslovanskemu nacijonalizmu. »Slovenski narod« bi moral biti potemtakem proti vsem Slovanom Julijske Benečije, ker vodijo miroljubno politiko in dosledno bi se moral odpovedati tudi vsakemu nadaljnemu »pripravljanju maščevanja« in »rožljanju s sabljo«, ker bi sporazum dejanski obstojal.

Tako logično pa se stvari seveda ne razvijajo in za to misli »Slovenski narod«, da je še vedno upravičen tirjati od Slovencev v Julijski Benečiji najhujši nacijonalizem, da bi Jugoslavija lažje vzdržala svoje zahteve do »spornega ozemlja«, ki ga je odstopil Pašič Italiji.

Vendar se »Slovenski narod« silno spozablja. Dočim ima nacijonalizem v Jugoslaviji svojo armado, svoje topove, svoje ječe in svojo državno denarnico, je nacijonalizem v Julijski Benečiji nag in bos ter brez vsake zaščite proti sovražni burji. Sedaj pa, dragi ljudje božji, povejte nam, kaj naj začnemo s tem nacijonalizmom, ki nima najmanjšega predpogoja za ofenzivo in morda tudi jako šibke nade za defenzivo?

Mi ne moremo reči dru-

gega, kakor: »Dragi bratje, nacijonalizem v Jugoslaviji je jako po ceni, za naše tukajšnje valutne razmere je pa predrag. Kljub temu ga imamo še precej na tukajšnjem trgu in v naš olajšanje bi ga celò radi eksportirali v Jugoslavijo, kamor ga je že šlo prej mnogo. Dobro pa bi bilo, da bi popolnoma zginil, kajti Italijani ne povprašujejo po njem tako kakor v Jugoslaviji.«

Priznavamo, da je to krut odgovor, a tu, pri nas vidimo kruto resnico in tudi žalostne posledice »zmagovitih« političnih volitev, ki so le vtrdile italijansko vladu v prepričanju, da je treba popolnoma ugonobiti našo deželno in občinsko avtonomijo.

Baš iz razloga torej, ker hočemo ohraniti, kar se da ohraniti in hočemo naše življenske pogoje za vsako ceno, zboljšati, ne moremo pritrjevati izvajanjam »Slovenskega naroda« glede obveznosti nacijonalizma za Slovence v Julijski Benečiji.

Viseča vprašanja

Evropa se ne more nikakor več pomiriti. Komaj je stopilo v ozadje irsko vprašanje in stavka angleških udarjev, se je pojavilo vprašanje ruske lakote, ki je zopet zgubilo vso svojo zanimivost, od kar je stopilo v akutno stanje šlezko vprašanje, ki je razkrilo popolno nesoglasje med Anglijo in Francijo.

Za to pa krpca sedaj zopet na šlezkem sporazumu. Zveza narodov, koje delegati se sprehajajo ob divnem genfskem jezeru, iz katerega črpajo svoje moči za veletežka evropska vprašanja.

Da tem delegatom Zveze naredov konečno vendar ne zmanjka dela je že poskrbljeno. Saj se do danes ni moglo uveljaviti trianonske mirovne pogodbe, temeljem katere bi morali odstopiti Mažari Avstriji takozvani »Burgenland«.

Ker spada to ozemlje k najplodovitejšim predelom ogerske države, so sklenili Ogrji odpor in avstrijske čete, ki so bile odposlane v to ozemlje, so zadele na trd odpor od strani iregularnih čet, ki so ustavile zasedbo tega ozemlja.

Samo ob sebi se umeje, da te iregularne čete pokrivajo vladu, vlada pa se naopak izgovarja, da nima z njimi ničesar opraviti.

Položaj je postal polagoma jako delikaten, ker ni hotel nihče Mažaronov prisiliti z orožjem v roki, da bi spoštovali podpisano pogodbo.

Avstrija je zadevo veleumno prepustila velesilam. Pa predno so se te domenile glede nastopa, se je pojavila vest, da namerava posredovati Italija, še prej pa nego je nastopilo ita-

lijansko posredovanje, so se oglasili. Oghi, do katerih so se obrnili Ogrji sami.

Kaj pa bo iz te kaše, v kateri imajo svoj prst razne spletke, danes ne more še nihče prorokovati. »Zveza narodov« bi imela priliko pokazati svojo moč.

Zopetno vrvenje v Italiji

Kljub temu, da je pojenjala vročina in da je bilo baš tekom najhujše vročine sklenjeno premirje med fašisti in socialisti, so se pojavila v zadnjem tednu huda zlodejstva političnega izvora.

Po nekod so fašisti sami odpovedali premirje in otvorili sovražnosti proti socialistom. Te poulične pobune, ki niso ostale nikoli brez človeških žrtev, so to pot zakrivila smrt tudi socialističnemu poslancu Di Vagno, o katerem se je splošno govorilo kot o miroljubnem, nadarjenem in razboritem človeku.

Na neki socialistični svečanosti v Moli je bilo od neznancev oddanih več strelov nanj in njegove spremljevalce. Med težko ranjenimi je bil tudi poslanec Di Vagno. Kljub takoj izvršeni operaciji ni dočakal dneva.

Vladno časopisje obsaja čin in obeča ojstre proti ukrepe.

Istodobno pa so se odigrali žalostni dogodki tudi v Modeni. Sprevod fašistov je demonstriral proti vladi in fašistovski poslanec Vicini je bil dvignjen na ramena, da bi govoril ljudstvu. Pri tem so se vsi odkrili, le neki komisar Cammeo ni hotel slediti pozivu. To je navzoče tako razkačilo, da so ga hoteli napasti. Cammeo se je branil s samokresom. Kraljevi stražniki pa so pričeli streljati vprek in pri tem ubili pet ljudi, mnogo pa ranili.

Med težko ranjenimi je tudi poslanec Vicini.

Uro pozneje se je pomikal sprevod proti vojašnici kr. stražnikov, od katerih so hoteli fašisti s prefektovim pooblastilom doseči povrutev nekega v jutro istega dne zaplenjenega avtomobila. Kr. stražnikom se se je pa zdela vsa zadeva nevarno sumljiva in so oddali radi tega na demonstrante par ostrih strelöv, pri čemer so zopet ranili nekaj oseb in med temi tudi dva karabinirja.

Albanci in Jugoslavija

Med tem ko poročajo tukajšni listi, da je »zveza narodov« določila Albancem meje, ki so jih imeli leta 1913, zastopa Jugoslavija stališče, da mora dobiti meje, ki so bile načrtane leta 1918.

Tudi se piše zadnje dni, da se je med zavezniki dosegel popoln sporazum glede albanških mej.

Tega mnenja pa najbrž Albanci niso in vpadajo za to v po jugoslovanskih četah zasedeno albansko ozemlje.

O teh bojih poroča belgrajsko časopisje nastopno:

Po uradnih podatkih so se

dogodki na albanski meji do zadnjega napada na jugoslovanske čete vršili po nastopnem redu: Demarkacijska črta teče v araskem odseku od kraja Čafamure po planini Selitija do Malega Kalčerita ter se spušča na Drim pri reki Mali Luresi. Z ozirom na to so vasi Muhur, Darda, Aras, Sina in Grika nahajajo na tej strani demarkacijske črte. Tudi v preteklem letu so Arnavti napadli na odsek. V teh vaseh niso bile naše posadke radi težkoč preskrbovanja. Tudi letos niso bile te vasi zasedene po naših četah, vendar pa je v njih vladal mir do 20. avgusta t. l., ko je prešel demarkacijsko črto en albanski častnik z orožniki ter izjavil, da bo na povolje svoje vlade zasedel te kraje. Poveljnik odseka ga je pozval, naj se takoj umakne na ono stran demarkacijske črte. Ker se častnik ni hotel s svojimi ljudmi umakniti, je bilo poveljniku nujno in strogo naročeno, naj častniku sporoči, da se mora takoj umakniti, ker ga bodo drugače pregnali s silo. Rok je bil določen do 18. septembra ob štirih popoldne. Dne 18. in 19. t. m. so izvršile naše čete izpraznitev teh vasi brez boja, ker so se Albanci po kratkem topniškem ognju umaknili z našega ozemlja. Dne 20. t. m. so albanske redne čete napadle naš oddelek na levem bregu Črnega Drima po Klešom. Dne 21. t. m. so albanske čete, močne okoli 100 mož, z dvema topoma in dvema streljnicama, napadle naše čete, ki so bile na naši strani demarkacijske črte na malem Kalčeritu. Naše čete, ki so bile slabše, so bile potisnjene na araske postojanke. Albanci so bili 22. t. m. zvečer s svojo glavno močjo na Kalčeritu in prednji strani pri vasi Mustafa severno do Darde, Gretka, Nake in v Dardi sami. Dne 23. t. m. ob petih so Albanci napadli naše čete pri vasi Rači in jih potisnili na severni breg pri kraju Klešu. Z ozirom na to je jasno, da naše enote dne 18. in 19. t. m. so ponovno zasedle samo naše ozemlje, ki ga Albanci niso hoteli na lep način izprazniti. Kakor se vidi, so Albanci 21., 22. in 23. t. m., ko so zbrali večje moči, vpadli na naše ozemlje. Jasno je, da so pričeli Albanci z resno akcijo, in sicer v istem času, kakor preteklo leto, ko so potem Albanci razglasili vsemu svetu, da smo jih mi napadli, kar delajo tudi sedaj. Na podlagi gori navedenega pa je ugotovljeno, da ni noben naš vojak prestopil demarkacijske črte in da gre v tem slučaju za organiziran napad in provokacijo z albanske strani.

Manzoni in sporazum

(»Slovenski narod«)

Z ozirom na vesti iz Italije, da se je zadnje čase pričela javljati v italijanskih parlamentarnih krogih nova struja za direkten sporazum z Jugoslavi-

jo v odprtih vprašanjih, je beogradska »Politika« poslala svojega urednika k italijanskemu poslaniku Manzoni, ki je izjavil med drugim:

»Prijetno me je presenetilo, da se je v slovanskih parlamentarnih krogih kakor tudi med pristaši državnika Giolitti-ja pojavilo gibanje za direktni sporazum med našilma dvema državama v nekaterih še neresenih vprašanjih, žal, da do danes še nisem dobil instrukcij, ki bi mi naročile, da bi začel z vašo vlado uradna pogajanja v tem oziru, da bi se sestali zastopniki naših držav k razpravi dotičnih vprašanj. Tega bi si želel tudi jaz. Želeti je, da bi se pojavil ta pokret tudi v vaših parlamentarnih krogih. Tedaj bi bil uspeh gotov.

Te dni bom odšel za nekoliko tednov na dopust v Italijo in mi bo na ta način dana možnost, da se o vsem pokretu podrobneje informiram in po svojih močeh delam zanj. Vsekakor mora vladati med bodočimi generacijami v obeh državah popoln sporazum glede teh vprašanj. Očitanje Italiji, da ima na Balkanu osvojevalne nakane, je brez razloga. Italijani nimajo kolonizatorskega duha, kar je morda tudi neke vrste napaka. Želè si samo miru na Balkanu in na Jadranu in zadržujejo v to svrhu otok Saseno pred Valono.

O priliki poseta pri vašem ministrskem predsedniku sem imel priliko, da tem z njim govoril o nekaterih vpra, ki se tičejo naših skupnih interesov. Pri tem sva govorila tudi o Albaniji, o Madžarski in o Reki. Pri tej priliki sem mogel ugotoviti, da je stališče ministrskega predsednika Pašiča v teh ozirih pravilno. V pogledu Madžarske bomo imeli Italijani in Jugoslovenci v kratkem priliko, da se osredotočimo na striktno izvršenje trianonske pogodbe. Naš interes zahteva, da se vse to izvrši mirnim potom. Razen tega zahtevajo naši skupni interesi, da nastopimo složno proti pokretu za restavracijo Habsburžanov. Dokler bo med nami sporazum, gotovo ne bo prišlo do restavracije, zakaj če bi došli na madžarski prestol Habsburgovci, bi bilo to za nas enako nevarno, kakor za vas.

Tudi na Reki imamo skupne interese, posebno tudi pri vprašanju luke Baroš. Morem reči, da je stališče italije v tem oziru že določeno. To je striktno izvršenje rapalske pogodbe.

Naša skupna razmejitvena komisija je dobila nalogo, da doseže sporazum glede luke Baroš. Toda tozadevna pogajanja so prišla v zastoj vsled neurejenega položaja na Reki. Po mojem mišljenju tu ni treba hiteti. Treba je čakati, da se položaj na Reki uredi in da se tamkaj sestavi odgovorna vlada, katero bo izvolilo ljudstvo. Tedaj bomo skupno začeli delovati za razmejitve pri baroški luki. Rečani vedo, da zavisi njihova gospodarska

moč v glavnem od prometa s kraljevino SHS. Kadar bo položaj na Reki urejen, bomo mogli tudi na tem polju skleniti sporazum.

Usodne posledice slovenske politike

Konečno smo imeli prilžnost čitati kr. odlok, s katerim se nam naznanja upravna preuredba naše dežele potom »izvanrednih deželnih odborov« in in »posvetovalnih komisij«.

Pred vsem je ta kr. odlok tako prožno naravi, da pušča vrata odprta vsem možnostim, le jedni ne — namreč, da bi nam ostala deželna avtonomija, kakor si je želè Slovenci.

Priznavamo sicer, da naša historična avtonomija, ki smo jo podedovali iz za dobe habsburske zgodovine, potrebuje primernih popravkov ali preustroja, toda da bi se popolnoma zrušila stavba, ki je bila simbol edinosti naše dežele v kulturnem in zemljepisnem pomenu besede, tega nismo pričakovali in bi tudi ne želimo, kajti s tem bi se ustvaril baš v naši deželi sila težak položaj za kak sporazum v skupnih interesih.

Pred vsem nas je osupnila opazka, da ostanejo za enkrat v veljavi, vsi razglasi, vkrepi in naredbe bivšega gubernatorata in poznejšega generalnega civilnega komisarijata, kar pomeni z eno besedo, da ostane za nas brez veljave zakon, s katerim je bilo proglašeno mirovno stanje v Italiji.

Smo ali nismo v Italiji? Ali so se izvršile politične volitve ali ne? In ako so se izvršile, kak pomen ima to, ako nam je prepovedano vsako pristo gibanje in dihanje? Na vsak način je v tem pogledu kr. odlok tako nejasen, da potrebuje obsežnega komentarja, kajti ne moremo verjeti, da nas hoče vlada presenetiti s kakim dušenjem svobode.

Da pa ne namerava hoditi po starih poteh, bi se sklepalo iz nadaljne obljube, da se spremenijo sedanji civilni komisariji v podkomisarje glavnega civilnega komisarijata v Trstu, kar bi odgovarjalo ustanovitvi takozvanih podprefektur, ki bi bile podrejene prefekturi v Trstu.

Cela Julijska Benečija bi postala potemtakem čisto navadna italijanska provinca vladana po tržaški prefekturi.

Tega se imamo opravičeno bati v oči gled dejstvu, da se izdajajo zaporedoma odredbe, ki niso v nikakem skladu s poliliko sporazuma, ker jih preveva bojazen, da bi mogle biti naše institucije italijanskemu življu nevarne. (Kdo je temu kriv? Op. Ur.)

Poleg vsega se nam obljublja preustroj uradov, italijanske šole v slovenskih pokrajinah in neuganjljiva teritorialna preosnova ozemelj ki tvorijo danes Julijsko Benečijo.

Vse to se nam obljublja v sporazumu s posvetovalnimi komisijami, ali pa tudi brez njih, kakor bode pač kazalo.

In kaj so te posvetovalne komisije? Živ krst tega ne ve, ve se pa iz besedila tozadnje naredbe glede imena vanja oseb, ki pridejo v posvetovalne komisije, da stojé komisariji za avtonomne zadeve, ki zastopa-

jo deželne avtonomije, na zadnjem mestu pri imenovanju oseb in zvedencev, ki pridejo v te komisije.

Te komisije imajo čas sestavljati programe za preosnovo naše deželne uprave, kajti leto dni časa jim jo odmerjeno le za stavljanje predlogov, koliko pa se bodo rabilo za sprejetje predlogov nihče ne ve.

Zadnji čas je, da se Slovenci Julijske Benečije zavedo svojega položaja in se pripravijo na trenotek, ko se bodo odločalo, koliko avtonomije nam še ostane.

Edino od zadržanja Slovencev je odvisno, ali in kaka avtonomija nam ostane.

Sedaj ne potrebujemo mi več teorij, ampak na dan s potrebami in predlogi. Pustite narodne veselice na strani in glejte raje, kako se sporazumite z domačimi Italijani, ako hočete ohraniti svojo avtonomijo. Z dosedanjo politiko derejo Slovenci nasproti nevarnosti, da zgubè vse.

Gospodarske vesti

Pred kratkim so bila zaključena dolgotrajna pogajanja med Italijo in Jugoslavijo za doseženje sporazuma v ribolovu jadranskega morja.

Z vprašanjem so se posebno mnogo bavili tržaški listi, kojih izvajanja pa radi njihovih obsežnosti ne moremo prinašati. Hočemo pa priobčiti kratek posnetek, ki ga je prinesel »Slovenski narod« in ki se glasi:

»Kako se je sklepala ribarska pogodba z Italijo in kdo ima več je koristi, je razvidno tudi iz izjav, ki jih je podal član italijanske komisije, poslanec Davanzo uredniku tržaškega »Piccola«.

Davanzo omenja predvsem odločno stališče jugosl. komisije za ureditev ribolova v Jadranskem morju, ki je v začetku vztrajala na svojih zahtevah, da imajo pravico ribolova v dalmatinskih vodah le naši ribiči. Predsedniku italijanske trgovske delegacije, komendantorju Luciolliju, se je končno posrečilo, da se je storil sklep naj o tem vprašanju razpravljajo le strokovnjaki brez vseh političnih predsodkov. Italija je zahtevala »status quo ante« na visokem morju, Jugoslavija pa je imela posebne interese v vodah otočja, ki je pripadlo Italiji. Grof Tosti, predsednik italijanske ribarske komisije, je dosegel, da so se proglasile za mešane vse vode pred obrežji, ki pripadajo v reškem zalivu, v Kvarnerolu, v zaderskem kanalu in v kanalu med Lastovom in Korčulo. Ta predlog je bil temelj za sklenjeno pogodbo. Vse drugo je šlo vsled pristranih razmer med italijanskimi in jugoslovenskimi delegati samo od sebe. Davanzo smatra to pogodbo za prvi pozitivni korak za trgovski sporazum med Italijo in Jugoslavijo.

Nadalje je izjavil poslanec Davanzo, da sta se ustanovili dve stalni komisiji: ena za nadzorovanje in praktično izvrševanje pogodbe in druga za znanstveno raziskovanje jadranske biologije.

Sklenjena pogodba je velike koristi za Trst in vso »Venezio Giulio«. Zona od Reke po

notranjih kanalih do Zadra je najbogatojša na ribah. Brez pogodbe bi ostala ta zona neplodna in to tem bolj, ker je rapalska pogodba zmanjšala italijanske teritorialne vode. Ako bi Beograd zavrgel italijanske zahteve, bi ribiči z otokov Črez in Lošinj skoraj ne imeli morja za ribolov proti Kvarnerolu. Tako bo imel Trst tudi v bodoče ista središča za dobavo rib in kar je najvažnejše, ta središča vzbodo eksplorativni italijanski ribiči.

Največjo korist pa bodo imeli čozotski in beneški ribiči. Reka naj se ne boji slabih posledic sklenjene pogodbe, ker reški interesi niso bili na igri in ker so vsi vedeli, da so bili italijanski delegati reški prijatelji.

Končno je izjavil poslanec Davanzo, da se morajo nadaljnja pogajanja za sklep trgovske pogodbe voditi v istem pomirjevalnem duhu, kakor se je rešilo vprašanje ribolova, ki se je zdelo vsled trdovradnosti hrvatskih in slovenskih politikov kot nerazrešljivo. Trgovska pogodba med Italijo in Jugoslavijo — seveda v korist Italije — bi bila po mnenju poslanca ne samo vir bogastva, ampak tudi podlaga za politični sporazum med obema državama«.

Trgovska pogodba med Češkoslovaško in Italijo

Iz Rima poročajo, da bo stalna parlamentarna komisija za zunanje zadeve v kratkem presojala trgovsko pogodbo s češkoslovaško republiko, ki je bila sklenjena 23. marca t. l. Poročilo, ki bo predloženo parlamentu, vsebuje med drugim nastopa izvajanja:

Češkoslovaški izvoz v Italijo znaša, od 1. jan. do 31. dec. 1920 184,048,160 lir, italijanski uvoz v Češkoslovaško pa le 75,156,013 lir. Trgovina s Češkoslovaško se mora žal, vršiti kot tranzit čez Avstrijo, transporti pa tudi niso vedno direktni. V naši trgovski statistiki od 1920 so med drugimi tudi nastopne izvozne številke proti Avstriji: vino in likerji 10 milijonov, čokolada 4,7, sveče 12,7, vezanine 95,5, volnena manufaktura 38,7, gumijevi izdelki 14,5, sočivje 12,8, suho sadje 21 milijonov itd. v skupnem znesku nad 300 milijonov lir. To blago se vsled nesrečnega gospodarskega položaja in valute ni moglo prodati v celoti v Avstriji, ampak je šel procejšen del na Češkoslovaško in v Nemčijo. Življenjski interesi Italije zahtevajo, da izvozi Italija v Češkoslovaško svoje poljedelske produkte, manufakturo in svoje surovine. Pa tudi poseben interes bistvenega značaja je zahteval sklep trgovske pogodbe, in to je trgovina preko Trsta, kateremu je treba zasigurati pritok češkoslovaškega blaga, kar bo poživelo tržaško pristanišče in mu vrnilo aktivnost v minuli dobi.

Češkoslovaški je treba odpreti izhod na morje da more njena trgovina napredovati v smeri Orijenta. To je v skupnem interesu obeh držav. Posebna konvencija urejuje razna tehnična vprašanja glede uporabe tržaškega pristanišča.

S to pogodbo sa si znali

prebrisani Italijani zagotoviti tranzit češkoslovaške trgovine čez Trst vsaj za precejšnjo dobo let. Ako bi imela naša država svoje lastno izgrajeno eksportno pristanišče, bi imeli poleg neprecenljivih koristi »pro domo« tudi koristi tranzita češkoslovaške trgovine, kar poučarjajo Čehi sami.

Upravitelj in urednik: Karol Jušič.
Tiskarna G. Juch v Gorici.

TISKARNA G. JUCH
 Gorica, Via Morelli 14

SPREJEMA VSAKO
TISKARSKO DELO

Agrarni zadružni Konsorcij v Gorici

Zadruga z omejeno zavezo
Tekališče »Giuseppe Verdi« št. 29 (Mestni dvorec)

Pri tem konsorciju se razprodajajo:

- I. **KRMILA:** Oves, otrobi, moka za krmljenje, sezamove pogače, sol za živino.
- II. **SEMENA ZA PAŠNIKE:** Različne vrste detelj, rastlin za krmljenje in vrtin.
- III. **GNOJILA:** napravljena umetno iz najboljših kemičnih snovi.
- IV. **VITRIJOL IN ŽVEPLO.**
- V. **PLUGI** znamke »Sack« in drugih ter razni poljedeljski stroji.

Società Servizi Automobilistici ING. RIBI & C. i

sprejema predznanbe za izleto
ob nedeljah in praznikah v
— Gradež. —
Za nedelje se bile stavljen
proge Kojasko-Dobra, Ajdov-
ščina - Vipava, Krmin - Čedad.

BANCA DELLA VENEZIA GIULIA - GORIZIA

Banka za Julijsko Benečijo v Gorici

Anonimna družba - Društvena glavnica L 1,000.000

Agencije:

Ajdovščina, Ajello, Gradišče, Gradež,
Červinjan, Kormin, Tržič.

Depoziti - posojila - odračuni

Brezplačna emisija bančnih nakazov,
ki so vporabljivi po celem kraljestvu